

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2023, NUMMER 93

Datum	20 juni 2023
Van	College B&W
Behandeld door	J.G.C. Meijer
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	jaap.meijer@utrecht.nl
Kenmerk	11339729
Beleidsveld	Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2023 nummer 93 van Margreet Ramaker (VVD) van 14 mei 2023 over Ontbreken toezicht WMO gemeente Utrecht. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Wanneer werd bij de gemeente bekend dat er twijfels waren over de kwaliteit van de geleverde zorg aan cliënten?

Antwoord 1

In mei 2022 ontvingen wij signalen van de gemeente Zeist, waar BZMN was gevestigd, dat er twijfels waren over de zorg die Bijzondere Zorg Midden Nederland (hierna BZMN) leverde.

De GGD regio Utrecht (GGDrU) heeft in opdracht van diverse U16-gemeenten¹ een kwaliteitsonderzoek gedaan naar de ondersteuning en zorg van BZMN. Het is belangrijk om hierbij te vermelden dat dit om een kwaliteitsonderzoek ging naar het product Individuele Begeleiding en niet naar Beschermd Wonen of Beschermd Thuis. De conclusie van de GGDrU was dat BZMN niet voldeed aan de kwaliteitsnormen uit de Wmo 2015 en de gemeentelijke normen die in dit onderzoek zijn meegenomen. Zie ook de [brief](#) die wij u hierover hebben gestuurd

Vraag 2

Wat heeft de gemeente Utrecht tot aan het faillissement gedaan om te voorkomen dat de cliënten uit onze stad benadeeld zouden worden door de geleverde zorg van deze organisatie?

Antwoord 2

Sinds de signalen in mei 2022 hebben wij er alles aan gedaan om te voorkomen dat de cliënten uit onze stad benadeeld zouden worden. Zo is er in samenspraak met BZMN een verbeterplan opgesteld

¹ Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist

met verbetermaatregelen op het gebied van de kwaliteit en informatievoorziening. Ook hebben we de gesprekken met BZMN geïntensiveerd om de voortgang hierop te bewaken.

Nadat het onderzoeksrapport van de GGDrU op 29 augustus 2022 is vastgesteld, en de conclusie van de GGDrU was dat BZMN niet voldeed aan de kwaliteitseisen die staan beschreven in de Wmo 2015, zijn er aanvullende stappen ondernomen waar wij u in de [brief](#) van 1 december 2022 over hebben geïnformeerd.

Hieronder een nadere omschrijving van de acties:

In september 2022 is een actieplan opgesteld in nauwe samenwerking met de U16. Dit actieplan bevatte maatregelen op het gebied van het borgen van de zorgcontinuïteit en de communicatie met de cliënten van BZMN en acties op het gebied van toezicht. We hebben ook een aantal cliënten van BZMN gesproken die Beschermd Thuis begeleiding kregen van BZMN en gevraagd hoe zij de zorg ervoeren. Daar kwamen op dat moment geen zorgelijke signalen uit voort.

Ook waren wij sinds oktober in gesprek met alternatieve, door ons gecontracteerde zorgaanbieders in de omgeving Zeist, die de zorg over zouden kunnen nemen als dat nodig bleek te zijn.

In voorbereiding op deze onderzoeken bleek de financiële positie van BZMN, in een aantal maanden tijd, dusdanig te zijn verslechterd dat het borgen van de zorgcontinuïteit van de mensen in zorg bij BZMN en het gesprek met de alternatieve zorgaanbieders de hoogste prioriteit kreeg.

Na het faillissement

Graag nemen wij u ook mee in de ontwikkelingen na het faillissement, in aanvulling op uw vraag wat wij tot aan het faillissement van BZMN hebben gedaan om te voorkomen dat Beschermd Thuis cliënten uit de U16 benadeeld zouden worden door de zorg door BZMN.

Na het faillissement hebben wij direct een brief uitgedaan naar de cliënten met de contactgegevens van het Wijkteam van Zeist en de Regionale Toegang (centrumgemeente Utrecht). Ook zijn wij in nauw contact gebleven met de curator, die verantwoordelijk was voor het continueren van de zorg en huisvesting aan de cliënten in naam van BZMN tot 1 april. Ook hebben wij de samenwerking met de regiogemeenten sinds het faillissement geïntensiveerd met als doel vervangende zorg alsook huisvesting te organiseren voor de oud- cliënten van BZMN die onder de verantwoordelijkheid van Utrecht als centrumgemeente vielen. Per 1 april 2023 zijn alle resterende cliënten van BZMN gekoppeld aan een passende zorgaanbieder.

Daarnaast heeft de gemeente Zeist in overleg met de gemeente Utrecht/U16 de huurovereenkomst die BZMN had met de particuliere verhuurder, waar cliënten van BZMN woonden, overgenomen voor de duur van twee jaar (tot 2025). Daarmee is voorkomen dat deze huurders moesten vrezen voor een (ongecontroleerd) gedwongen vertrek op korte termijn. Voor een aantal cliënten is meer tijd nodig om een structurele oplossing te vinden voor onderdak. Tot 2025 kunnen de cliënten onder begeleiding van hun zorgaanbieders verhuizen naar een eigen woning, dan wel naar een andere vorm van (intramurale) zorg doorstromen. Wij hebben u hierover per [brief](#) geïnformeerd op [1 december](#) en op [20 december 2022](#).

Vraag 3

Wat is door de gemeente Utrecht gecontroleerd voordat een huurovereenkomst met de gemeente Zeist is afgesloten?

Antwoord 3

Uit deze vraag maken we op dat u ervan uitgaat dat wij als gemeente Utrecht een huurovereenkomst hebben afgesloten met de gemeente Zeist. De gemeente Zeist heeft de huurovereenkomst met de particuliere verhuurder afgesloten. Daarover hebben wij u geïnformeerd in de [brief van 18 april](#). De gemeente Utrecht heeft daar afspraken met Zeist over gemaakt, die zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Vraag 4

Is de gemeente Utrecht van plan eventuele betaalde subsidiebedragen en voorschotten terug te vorderen? Zo ja, wat kan het college hierover zeggen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

BZMN is een gecontracteerde partij en het betreft een inkooprelatie. Direct na het signaal van BZMN dat de financiële positie niet houdbaar was, hebben we de voorschotbetalingen opgeschort totdat de curator was aangetreden.

Zowel een vordering op de boedel als het (persoonlijk) aansprakelijk stellen van het bestuur, hebben we overwogen en afgewogen. Wij hebben geconstateerd dat er zeer beperkte mogelijkheden waren tot verhaal kijkende naar de boedel van BZMN en de liquiditeitspositie van de oud- directeur bestuurder. Inmiddels is de oud-directeur-bestuurder overleden, waarmee het aansprakelijk stellen van de overleden (voormalig) bestuurder van BZMN en de vordering daarmee te laten vallen in een nalatenschap ook vanuit moreel perspectief voor ons geen begaanbare route is.

Vraag 5

Wat heeft deze casus aan inzichten opgeleverd in het tot nu toe gevoerde toezicht- en controlebeleid door de gemeente Utrecht? En welke actualisaties zijn naar aanleiding van deze casus doorgevoerd?

Antwoord 5

Mede door deze casus is de noodzaak tot het beter invulling geven van onze toezichhoudende rol voor Jeugd en Wmo aangetoond.

We hebben een aantal toezichthouders in dienst. Ook hebben de accounthouders hier een belangrijke signalerende rol in. Accounthouders zijn sinds deze gebeurtenissen extra alert op vergelijkbare signalen in hun accountgesprekken.

In 2021 is een quickscan uitgevoerd, mede op verzoek van de raad. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat er op het Utrechtse zorgdomein goede resultaten worden geboekt, ook door de Utrechtse inrichtingskeuzes en manier van monitoren en sturen in partnerschap in het sociaal domein. Wel gaven de onderzoekers aan dat hier ook beperkingen en risico's aan zitten en zijn zij met aanbevelingen gekomen.

Een bekend risico is dat aanbieders van zorg en ondersteuning die willen frauderen, de mazen in wetgeving en beleid op zullen blijven zoeken en daarvan willen profiteren. Er was dan ook duidelijk ruimte voor verbetering in de Utrechtse werkwijze. Zo kwam uit het onderzoek naar voren dat er steviger ingezet kon worden op de (wettelijke) opgave omtrent (rechtmatigheids-)toezicht op gecontracteerde zorg (Wmo en Jeugdwet) door meer te investeren in de inrichting van het toezicht en in een informatiepositie over (risico's) op zorgfraude.

U bent over de uitkomst van dit onderzoek begin 2023 geïnformeerd. Inmiddels zijn er op basis van de aanbevelingen concrete acties in gang gezet.

Er is inmiddels een beleidsadviseur toezicht aangenomen om het toezichtsbeleid te ontwikkelen en de toezichtsfunctie verder te professionaliseren. Een concrete activiteit op dit vlak is het opstellen van

protocollen en werkprocessen. Een voorbeeld hiervan is een algemeen controleplan, een vereiste voor het uitvoeren van materiele controles. Daarnaast werken we aan een risicoanalysemodel om signalen en risico's beter af te wegen en willen we meer aandacht geven aan het melden van signalen. De tweede helft van 2023 maken wij alle processtappen gereed om op die manier steviger toezicht te kunnen houden.

Vraag 6

Wat is aan kennisuitwisseling gedaan tussen de toezichthouder regiogemeenten(GGDrU) en de toezichthouder van onze gemeente?

Antwoord 6

Er vond en vindt periodiek overleg plaats tussen de toezichthouders van de gemeente Utrecht met de toezichthouders van de regiogemeente. Op casusniveau (niet op persoonsniveau) worden signalen van ondermaatse kwaliteit van hulp en ondersteuning gedeeld met de toezichthouders van de betrokken gemeenten en worden vervolgacties afgesproken.

Vraag 7

Is tussen de GGDrU en de gemeente Utrecht informatie uitgewisseld? Zo ja, kan de raad deze informatie beschikbaar worden gesteld?

Antwoord 7

De gemeente Utrecht heeft geen opdracht gevende rol richting GGDrU, de betrokken U16-gemeenten wel. De gemeente Utrecht heeft daarom het onderzoeksrapport van het kwaliteitsonderzoek bij de GGDrU gevorderd en verkregen. Verder heeft er geen directe informatie-uitwisseling tussen de gemeente Utrecht en de GGDrU plaatsgevonden.

Vraag 8

Indien de aanbevelingen uit de quick scan waren opgepakt, was de zorgorganisatie BZMN dan door de gemeente Utrecht op de vingers getikt? Graag een nadere toelichting.

Antwoord 8

Onze accounthouders hebben doorlopend nauw contacten met de aanbieders. Daarin zijn zij alert op signalen van tekortkomende kwaliteit van zorg of onrechtmatigheid. De aanbevelingen uit de quick scan en de ervaringen met deze casus vormen echter een belangrijke basis voor verdere professionaliseren van toezicht en handhaving binnen de Wmo in de gemeente Utrecht, waar wij prioriteit aan geven. Zie het antwoord op vraag 5 voor de maatregelen die genomen zijn en waar wij momenteel aan werken.

Vraag 9

Welke maatregelen heeft de gemeente Utrecht genomen voor borging van het toezicht op de kwaliteit van de geleverde zorg?

Antwoord 9

Binnen het Utrechtse sturingsmodel is een belangrijke rol weggelegd voor accounthouders. Onze accounthouders hebben een rol om te signaleren of de kwaliteit van de geleverde zorg op orde is. Met deze manier van monitoren en sturen in partnerschap worden goede resultaten geboekt, zoals ook uit het quick scan onderzoek blijkt.

Daarbij maken zij gebruik van clientervaringen die we ophalen door middel van de ervaringwijzer, Wmo-data zoals de uitnutting van het budget, accountgesprekken waarin we het gesprek voeren over de geleverde kwaliteit van ondersteuning en werkbezoeken, waarmee we een beeld vormen van de uitvoering van de zorg in de praktijk. Daarnaast is er door de gemeente een onafhankelijk toezichthouder aangesteld. De toezichthouder kan op basis van signalen onderzoek uitvoeren en heeft het recht om namens het college handhavend op te treden en maatregelen te treffen. Tot slot is

er een nadere regel opgesteld om een materiele controle uit te voeren. De komende periode zal er een controleplan worden opgesteld, hetgeen een vereiste is voor het uitvoeren van materiele controles.

Vraag 10

Wat heeft de nieuwe beleidsregel voor materiële controle op WMO zorg en jeugdhulp in het jaar 2022 opgeleverd?

Antwoord 10

Tot op heden hebben we geen materiele controles uitgevoerd. Om een materiele controle uit te voeren binnen de Wmo is een openbaar algemeen controleplan nodig. Dit controleplan wordt de komende periode uitgewerkt en gepubliceerd. Dat geeft ons de mogelijkheid om vanaf dan materiele controles uit te voeren.

Vraag 11

Wat gaat het college doen met frauduleus en niet integer handelen nu de vraag naar WMO zorg toeneemt, terwijl de beschikbare budgetten afnemen?

Antwoord 11

We erkennen het belang van adequaat handelen bij signalen van fraudeleus en niet integer handelen. De komende periode wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan om het Wmo-toezicht verder te professionaliseren. Hierin worden aanbevelingen uit de quick scan zorgfraude meegenomen. De planvorming is gericht op een snellere en betere signalering van fraude en niet integer handelen, het ontwikkelen van een risicoanalysemodel, het protocollair uitvoeren (of uitbesteden) van onderzoek en het op de juiste manier afwegen van bij de uitkomsten van het onderzoek passende maatregelen. Op korte termijn werken we aan het mogelijk maken van materiele controles, de maatregelen voor de langere termijn geven we weer in het uitvoeringsplan. Op die manier geven we een extra impuls aan onze toezichtsfunctie. Daarnaast blijven we inzetten op het accounthouderschap en de signalen die voortkomen uit de accountgesprekken.

Vraag 12

Wat kan de raad van het college verwachten aan te nemen stappen voor aantoonbaar en onafhankelijk toezicht op de geleverde kwaliteit van zorg aan cliënten?

Antwoord 12

Het uitvoeringsplan toezicht en handhaving zoals benoemd in het antwoord op vraag 11, heeft betrekking op zowel rechtmatigheids- en kwaliteitstoezicht. Beide vormen van toezicht worden integraal benaderd, omdat rechtmatigheidsvraagstukken hand in hand gaan met kwaliteitsvraagstukken. Ook voor kwaliteitstoezicht geldt dat het uitvoeringsplan zich richt op een snellere en betere signalering van het niet naleven van gestelde kwaliteitseisen, het protocollair uitvoeren van onderzoek daarna en het op de juiste manier afwegen van passende maatregelen. Ook worden hierin organisatorische keuzes (denk aan het wel of niet samenwerken met de GGD op het gebied van toezicht) meegenomen. Wij zullen de raad in het najaar nader informeren over de voorgenomen maatregelen.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen over ontbreken van toezicht op de WMO door de gemeente

14 mei 2023

Vragen:

Het faillissement van Bijzondere Zorg Midden Nederland (BZMN) eind 2022 kwam niet als donderslag bij heldere hemel. Follow the money trok in 2017 het financieel gevoerde beleid door de BZMN in twijfel.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd bracht vervolgens vanwege meldingen in december 2020 aangekondigd bezoek aan de zorgorganisatie, maar constateerde dat de zorgkwaliteit er niet onder leed. Toch bleven meldingen binnenkomen, waarop de GGD regio Utrecht (GGDrU) na inspectie in augustus 2022 rapporteerde dat BZMN niet voldeed aan de kwaliteitseisen.

De VVD-fractie heeft naar aanleiding van bovenstaande de volgende vragen over de zorgorganisatie BZMN:

1. Wanneer werd bij de gemeente bekend dat er twijfels waren over de kwaliteit van de geleverde zorg aan cliënten?
2. Wat heeft de gemeente Utrecht tot aan het faillissement gedaan om te voorkomen dat de cliënten uit onze stad benadeeld zouden worden door de geleverde zorg van deze organisatie?
3. Wat is door de gemeente Utrecht gecontroleerd voordat een huurovereenkomst met de gemeente Zeist is afgesloten?
4. Is de gemeente Utrecht van plan eventuele betaalde subsidiebedragen en voorschotten terug te vorderen? Zo ja, wat kan het college hierover zeggen? Zo nee, waarom niet?
5. Wat heeft deze casus aan inzichten opgeleverd in het tot nu toe gevoerde toezicht- en controlebeleid door de gemeente Utrecht? En welke actualisaties zijn naar aanleiding van deze casus doorgevoerd?

Vermoedens van zorgfraude en financieel wanbeheer kwamen aan het licht dankzij onafhankelijke toezichthouders en journalistiek speurwerk. Elke gemeente is wettelijk verplicht de toezicht en fraudebestrijding te organiseren door onder meer het aanstellen van een toezichthouder. De regiogemeenten in de U16 hebben als toezichthouder gekozen voor de GGDrU. Gemeente Utrecht heeft niet de GGDrU aangewezen als toezichthouder, maar de toezichthoudende rol belegd in de ambtelijke organisatie.

6. Wat is aan kennisuitwisseling gedaan tussen de toezichthouder regiogemeenten(GGDrU) en de toezichthouder van onze gemeente?
7. Is tussen de GGDrU en de gemeente Utrecht informatie uitgewisseld? Zo ja, kan de raad deze informatie beschikbaar worden gesteld?

De VVD fractie heeft mede naar aanleiding van het faillissement het rapport *Een quick scan naar (de aanpak van) zorgfraude in Utrecht (oktober 2021)* bestudeerd en de volgende vraag:

8. Indien de aanbevelingen uit de quick scan waren opgepakt, was de zorgorganisatie BZMN dan door de gemeente Utrecht op de vingers getikt? Graag een nadere toelichting.

De VVD fractie is geschokt over het ontbreken van scherpste in het onafhankelijk toezicht op de uitvoering van de WMO door zorgorganisaties.

9. Welke maatregelen heeft de gemeente Utrecht genomen voor borging van het toezicht op de kwaliteit van de geleverde zorg?
10. Wat heeft de nieuwe beleidsregel voor materiële controle op WMO zorg en jeugdhulp in het jaar 2022 opgeleverd?
11. Wat gaat het college doen met frauduleus en niet integer handelen nu de vraag naar WMO zorg toeneemt, terwijl de beschikbare budgetten afnemen?
12. Wat kan de raad van het college verwachten aan te nemen stappen voor aantoonbaar en onafhankelijk toezicht op de geleverde kwaliteit van zorg aan cliënten?

Gesteld door:

- Margreet Ramaker, VVD

